

3. Діяльність суб'єктів публічної адміністрації щодо надання публічних послуг: проблемні питання та шляхи їх вирішення / Є. О. Легеза // ScienceRise. Juridical Science. - 2018. - № 2. - С. 8-15. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/srjusc_2018_2_4.

4. Корупційні ризики надання адміністративних послуг та контрольно-наглядової діяльності в Україні / [Ігор Коліушко, Віктор Тимошук, Олександр Банчук та ін.; Ірина Бекешкіна]; Центр політико-правових реформ, Фонд «Демократичні ініціативи». – К. Москаленко О.М. ФОП, 2009. – 196 с.

Миرونюк Роман Вікторович
професор кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕВЕДЕННЯ, ЗВІЛЬНЕННЯ ОСОБИ ЗВ'ЯЗКУ З НАЯВНІСТЮ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ ЯК СПОСІБ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

Переведення особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняної до неї особи на іншу посаду у зв'язку з наявністю реального чи потенційного конфлікту інтересів здійснюється за рішенням керівника органу, підприємства, установи, організації у разі, якщо конфлікт інтересів у її діяльності має постійний характер і не може бути врегульований шляхом усунення такої особи від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті, обмеження її доступу до інформації, перегляду її повноважень та функцій, позбавлення приватного інтересу та за наявності вакантної посади, яка за своїми характеристиками відповідає особистим та професійним якостям особи. Переведення на іншу посаду може здійснюватися лише за згодою особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняної до неї особи.

В статті 1 Закону України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII [1] надано тлумачення поняття «конфлікту інтересів», за яким існує дві форми конфлікту інтересів, наявність яких унеможливає виконання функцій держави або місцевого самоврядування, особою уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та прирівняних до неї осіб на відповідній посаді та потребує переведення такої особи на іншу посаду, реалізації в межах повноважень якої буде виключати конфлікт інтересів.

Різновидами (формами) конфлікту інтересів є:

1) потенційний конфлікт інтересів під яким слід розуміти наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи

представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень;

2) реальний конфлікт інтересів під яким слід розуміти суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Слід зауважити, що переведення особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняної до неї особи на іншу посаду є виключною формою уникнення конфлікту інтересів, яка є обов'язковою у випадках:

1) якщо конфлікт інтересів у її діяльності має постійний характер;

2) якщо конфлікт інтересів у її діяльності не може бути врегульований шляхом усунення такої особи від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті;

3) якщо конфлікт інтересів у її діяльності унеможливорює обмеження її доступу до інформації, користування якою створює сам конфлікт інтересів

4) якщо для виключення конфлікту інтересів у її діяльності посадової особи не можливо здійснити перегляд її повноважень та функцій.

Переведення особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняної до неї особи на іншу посаду недоцільно, якщо можливим є усунення конфлікту інтересів за посадою, а саме:

1) якщо конфлікт інтересів у її діяльності не має постійний характер, під яким слід розуміти системне (більше ніж у трьох випадках) виникнення підстав та умов конфлікту інтересів;

2) якщо конфлікт інтересів у її діяльності може бути врегульований шляхом усунення такої особи від виконання завдання, вчинення дій, прийняття рішення чи участі в його прийнятті (наприклад, виключення із складу комісії яка проводить конкурс на заміщення посади, на яку претендентом є близький родич члена комісії);

3) якщо конфлікт інтересів у її діяльності є можливим шляхом обмеження її доступу до інформації, користування якою створює сам конфлікт інтересів, тобто при можливості продовження належного виконання особою повноважень на посаді за умови такого обмеження і можливості доручення роботи з відповідною інформацією іншому працівнику органу, підприємства, установи, організації;

4) якщо для виключення конфлікту інтересів у її діяльності посадової особи можливим є здійснення перегляду її повноважень та функцій, тобто або виключення з переліку функціональних обов'язків посадової особи повноваження, що створює конфлікт інтересів, яке не буде мати наслідком обмеження щодо зайняття даної посади або наділення відповідними повноваженнями іншого працівника.

Процедурною формою усунення конфлікту інтересів шляхом переве-

дення особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняної до неї особи на іншу посаду є прийняття рішення керівника органу, підприємства, установи, організації шляхом видання наказу про переведення особи

Звільнення особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняної до неї особи з займаної посади у зв'язку з наявністю конфлікту інтересів здійснюється: при наявності реально-го чи потенційного конфлікту інтересів; якщо конфлікт інтересів має постійний характер; не може бути врегульований в будь-який інший спосіб, в тому числі через відсутність згоди на переведення або на позбавлення приватного інтересу.

В статті 1 Закону надано тлумачення поняття «приватний інтерес» під яким розуміють будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

В Методичних рекомендаціях щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, затверджених Рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 29.09.2017 року №839 (далі - НАЗК) зазначено, що закон в першу чергу покладає обов'язок щодо врегулювання конфлікту інтересів на безпосереднього керівника [2].

Норми Закону України «Про запобігання корупції» щодо звільнення особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняної до неї особи на іншу посаду у зв'язку з наявністю конфлікту інтересу мають узгоджуватись з нормами трудового законодавства (Кодексу законів України про працю, далі – КЗпП України), які містять норми, що регулюють трудові відносини між роботодавцем та працівником, а також нормами Закону України «Про державну службу».

Аналіз ч. 2 с. 34 Закону дає можливість стверджувати, що підставою звільнення особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняної до неї особи з займаної посади у зв'язку з наявністю конфлікту інтересів є: неможливість законного врегулювання конфлікту інтересів; відсутність згоди особи на переведення або усунення приватного інтересу.

Тобто тут мова йде про звільнення особи не за власним бажанням за досягнення згоди з роботодавцем, а за рішенням роботодавця (в нашому випадку керівника органу, в якому виник конфлікт інтересів, що не може бути іншим законним шляхом, ніж звільнення особи.

В той же час, і в Законі України «Про запобігання корупції» не визначено порядок звільнення з займаної посади особи, уповноваженої на виконання функцій держави у зв'язку з наявністю конфлікту інтересів.

Такий порядок мав би бути визначений в Законі України «Про державну службу». Однак аналіз підстав за наявності яких може бути звільнено держав-

ного службовця, та прирівняних до них категорій осіб вказує на те, що прямих підстав звільнення з займаної посади особи, уповноваженої на виконання функцій держави у зв'язку з наявністю конфлікту інтересів в Законі не визначено.

В свою чергу, аналіз норм ст. 83 Закону України «Про державну службу» від 10.12.2015 № 889-VIII дає можливість стверджувати, що однією з підстав для припинення державної служби є втрата права на державну службу або його обмеження. В свою чергу, відповідно до ст. 87 цього Закону однією із підстав для припинення державної служби у зв'язку із втратою права на державну службу або його обмеженням є: 1) набрання законної сили рішенням суду щодо притягнення державного службовця до адміністративної відповідальності за корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення; 2) наявність відносин прямої підпорядкованості близьких осіб [3].

Отже звільнення з займаної посади особи, уповноваженої на виконання функцій держави у зв'язку з наявністю конфлікту інтересів за ініціативою керівника органу може бути лише після притягнення державного службовця до адміністративної відповідальності за корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення і лише з моменту набрання законної сили рішенням суду про корупційне або пов'язане з корупцією правопорушенням.

1. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII // Відомості Верховної Ради. 2014. № 49. Ст.2056.

2. Методичні рекомендації щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, затверджені Рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції від 29.09.2017 року №839 // URL: <https://nazk.gov.ua/metodychni-rekomendaciyi>.

3. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII // Відомості Верховної Ради. 2016. № 4. Ст.43.

Шатрава Сергій Олександрович
завідувач науково-дослідної лабораторії
з проблем забезпечення діяльності поліції
Харківського національного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор

ВИЗНАЧЕННЯ ТА АНАЛІЗ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ ЯК СКЛАДОВА ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

На сьогоднішній день в нашій державі здійснюється низка заходів у сфері запобігання та протидії корупції, більша частина з яких направлена саме на запобігання корупції, як і в більшості країн Європи. Одним із основних напрямів у сфері запобігання корупції є виявлення корупційних ризиків, які можуть виникнути в діяльності суб'єктів публічної адміністрації, а також